

УДК 330.657.347

О.В. Мелень, к.е.н., старший викладач кафедри економічного аналізу та обліку, м. Харків, НТУ «ХПІ»

С.В. Лукаш, магістрантка, м. Харків, НТУ «ХПІ»

ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЙОГО РОЗРАХУНКУ

На сьогоднішній день економіка України знаходиться в кризовому стані, саме тому положення багатьох підприємств дуже тяжке. Кризовий стан виявляється у погіршені фінансових результатів діяльності підприємств, вони нездатні отримувати прибуток, в результаті це може призвести до банкрутства. Основним засобом виживання підприємства у таких умовах є антикризове управління, головна мета якого полягає в розробці та реалізації заходів, спрямованих на швидке відновлення платоспроможності та достатнього рівня фінансової стійкості підприємства, що забезпечить його вихід з кризового фінансового стану.

Прибуток підприємства є основним фінансовим ресурсом забезпечення економічної безпеки. Для більш якісної захищеності суб'єкта господарювання, необхідно впровадити особисту службу економічної безпеки, яка повинна відповідально виконувати свої обов'язки, особливу увагу приділяти вивченню: партнерів та їх платоспроможності; конкурентів.

В діяльності будь-якого підприємства найважливішу роль відіграє фінансовий результат, оскільки від нього залежить не лише майбутнє підприємства, а й держави. Прибуток виступає спонукальним мотивом і джерелом діяльності підприємства. Підприємство приводить у рух усі виробничі фактори - капітал, працю, природні ресурси - для створення продукту, його наступної реалізації та отримання прибутку.

Існує багато точок зору різних авторів, щодо визначення прибутку, наприклад Скамай Л.Г. вважає, що прибуток може розглядатися як різниця між доходами, отриманими підприємством за відповідний період внаслідок своєї діяльності, та витратами, здійсненими в той же період внаслідок своєї

діяльності [1]. Але більш точним та зрозумілим є трактування, яке дається в П(С)БО №3: прибуток – це сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати [2]. Розрахунку прибутку приділялася увага в працях різних авторів, але найбільш розповсюдженим вважається наданий Даніловим О.Д. [3]:

- чистий прибуток розраховується як різниця між доходом (виручкою) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) і непрямими податками, зборами, знижками;

- прибуток (збиток) визначається шляхом вирахування з чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг);

- прибуток (збиток) від операційної діяльності визначається як різниця між алгебраїчною сумою валового прибутку (збитку), іншого операційного доходу та адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат.

- прибуток від звичайної діяльності визначається як різниця між прибутком від звичайної діяльності до оподаткування та сумою податків з прибутку.

Прибуток є основним фінансовим джерелом розвитку підприємства, науково-технічного вдосконалення його матеріальної бази, всіх форм інвестування. Прибуток характеризує економічний ефект діяльності підприємства, має стимулюючу функцію, тобто він одночасно є фінансовим результатом й основним елементом фінансових ресурсів підприємства, та являється джерелом формування бюджетів різних рівнів. Він надходить у бюджет у вигляді податків і використовується для фінансування державних, інвестиційних, виробничих, науково-технічних і соціальних програм.

Вся діяльність підприємства спрямована на те, щоб забезпечити зростання його розміру або принаймні стабілізувати її на певному рівні протягом визначеного періоду часу.

Список літератури: 1. Скамай Л.Г. Прибыль и методы ее анализа // РИСК: ресурсы, информация, снабжение, конкуренция.- 2002.- № 1.- С.72-82. 2. П(С)БО 3 «Звіт про фінансові результати» : затверджено наказом Мінфіну України від 31.03.99. № 87. 3. Данілов О.Д., Паєнтко Т.В. Фінанси підприємств у запитаннях і відповідях: Навчальний посібник. - К.: ЦУЛ, 2011. - 256 с..